

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู
กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของผู้บริหาร
ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนก
ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ และจำนวนบุตร

สมมติฐานในการวิจัย

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาบุคลากร
2) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 4) การ
ดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล ของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์
ในการทำงาน อาชีพ และจำนวนบุตร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู กรรมการ
สถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2550 จาก
ประชากรทั้งหมดจำนวน 416 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 213 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามจำนวน 213 ฉบับ ที่ให้กับผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 213 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาทำการคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ ค่าทดสอบเอฟ (F - test) และ ค่าทดสอบที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 213 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.44 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.52 ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.06 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.78 ประกอบอาชีพรับราชการคิดเป็นร้อยละ 31.45 และมีจำนวนบุตร 1 - 3 คน คิดเป็นร้อยละ 69.91

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า

รายการอื่นๆ คือ โรงเรียนได้จัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการระบบสารสนเทศ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือ โรงเรียนได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในด้านต่าง ๆ

2.3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือ กำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและสังคม

2.4 ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือ ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้รับการนิเทศเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

2.5 ผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการ อื่น ๆ คือด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ และจำนวนบุตร ใน 4 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนากระบวนการระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยรายด้าน และภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีในภาพรวม

1.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจในด้านการพัฒนาบุคลากรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ บุคลากรของโรงเรียน ได้ศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษาจากสถาบันอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่า คน หรือ ที่เรียกว่าทรัพยากรมนุษย์ นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร จึงควรที่จะต้องมีการพัฒนาเป็นอย่างดี เนื่องจากคนได้เป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งทุกอย่างจนกลายเป็นผลผลิตขององค์กร โดยทั่วไปคนจะมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันในด้านความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติการกิจต่างๆ ให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย การดำเนินการให้บุคคลสามารถสร้างสรรค์งานได้มีอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร โดยได้ปรับแนวความคิดการบริหารพัฒนาบุคคลจากผู้บังคับบัญชาผู้ออกคำสั่งมาเป็นให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานขององค์กรมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ว่า คน เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งแต่ถ้าทุกองค์กรมีแนวคิดที่ย่ำว่าทรัพยากรดังกล่าวจะต้องเป็นทรัพยากรที่จะต้องมีความรู้ ซึ่งจะต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะใช้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและศักยภาพมาสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายขององค์กรเช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 23) ได้กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในว่า ควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากร เช่นการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมซึ่งการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคน ต้องร่วมกันทำงานเป็นทีมจึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึก และสร้างความตระหนัก ให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศ คนละทาง และไม่มีทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องปรับความคิดของ

บุคลากรฝ่ายต่างๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบทบาทในการพัฒนาตนเองของบุคลากรควรปฏิบัติ คือ 1) ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเอง ในด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ และความจำเป็น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผน และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยยกพรหม พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจการพัฒนาระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจในด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ รายการบุคลากรในโรงเรียนได้จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงาน และผลงานจากการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่า ในยุคปัจจุบันประเทศไทยเราได้เข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ มีการตื่นตัวในการนำสารสนเทศมาใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยนำระบบสารสนเทศมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้การตัดสินใจถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าหน่วยงานใดที่มีสารสนเทศที่ถูกต้อง รวดเร็วกว่าจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบในการแข่งขัน เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่คู่กับสารสนเทศ หรือเรียกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นการจัดการสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคม จึงมีกานำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 36) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานไว้ว่า การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศทุกหน่วยงานต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในหน่วยงานของตน ข้อมูลระดับโรงเรียนถือเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สุดและจัดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ส่วนข้อมูลระดับหน่วยงานเหนือโรงเรียนถือเป็นข้อมูลทุติยภูมิ สอดคล้องกับ สุริยา มะโยธี (2544, หน้า 20 -22) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษา และการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา จะถูก

นำมาใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่างๆ ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตั้งแต่ระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้อ้อมูลสารสนเทศมาแสดงคุณภาพหรือความสามารถในปัจจุบันของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับสูง หรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเพียงใด

1.3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจในด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ มีการพิจารณาสภาพข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเป็นพื้นฐานในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่าการศึกษายเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีทิศทางในการจัดการศึกษา ที่ชัดเจนตามนโยบายและเกณฑ์มาตรฐาน สถานศึกษามีระบบการบริหารที่ดี ทำงานเป็นทีม มีระบบควบคุมคุณภาพ มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน หน่วยงานอื่นยอมรับในความเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 25) ได้กล่าวว่า แนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมีขั้นตอนที่สำคัญคือ การกำหนดเป้าหมาย การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาดำเนินการ การกำหนดผู้รับผิดชอบ และการกำหนดงบประมาณที่จะใช้ สอดคล้องกับ สุริยา มะโยธี (2544, หน้า 21) ได้กล่าวว่าการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา (school charter) หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นแผนแม่บทในการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ที่เกิดจากการวางแผนและพันธะสัญญาที่มีร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนดในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สิ่งที่สถานศึกษาจะต้องตระหนัก คือ วัตถุประสงค์ของการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาความสำคัญของการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา องค์ประกอบของธรรมนูญสถานศึกษา จะต้องเป็นความพร้อมใจของทุกคนในสถานศึกษาที่จะนำสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน มาเน้นที่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องนำมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา และข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของสถานศึกษามาใช้จัดทำธรรมเนียมสถานศึกษา เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้น ยุทธศาสตร์ ตลอดจนแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความพึงพอใจในด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ รายการโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่า การบริหารจัดการในสถานศึกษาอยู่ในกระบวนการบริหารตามหลักการบริหารทั่วไปนั่นเองคือต้องมีกรวางแผนโดยมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน จะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร และต้องใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอะไรบ้าง ระดมจากแหล่งใด และใช้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร การดำเนินการตามแผนถือว่าเป็นยุทธวิธีที่ผู้บริหารและผู้ร่วมงานจะต้องแสวงหาแนวทาง และวิธีการที่เหมาะสม ของบริบทตามหน่วยงานและสถาบันการศึกษาโดยการระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดการติดตาม และประเมินผลเป็นกิจกรรมทางการบริหารที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้สามารถรับทราบผลการดำเนินงานว่ามีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด และควรปรับปรุง พัฒนาหรือไม่ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 29) ได้กล่าวว่าการดำเนินงานตามแผนเป็นขั้นตอนของการร่วมดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงาน ต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสำคัญ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน และให้การนิเทศในระหว่างปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารต้องกำกับ และติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมาย หรือแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญ แต่ระดับมาให้การนิเทศหรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 29 - 34) ได้กล่าวว่าการประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะ

สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง การประเมินผลควรประเมินในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็ง ประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียน หรือสิ้นปีการศึกษาก็จะต้องมีการประเมินสรุปรวม เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

2. การเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ และจำนวนบุตร

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่าผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาาระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลโดยรายด้าน และภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุวิมล ว่องวานิช (2543, หน้า 15) ที่พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้พัฒนาความรู้ที่เป็นทางการแก่บุคลากรทุกคน ผู้ที่ได้รับการพัฒนาความรู้คือกลุ่มแกนนำซึ่งเข้ารับการอบรมโดยสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน รูปแบบพัฒนาความรู้แก่บุคลากรที่พบในการวิจัยครั้งนี้มีแบบเดียวคือ การจัดประชุมปฏิบัติการสำหรับประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเทพสตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนเอกชนมีความตื่นตัวในด้านการประกันคุณภาพ และสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพภายในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษากทมมหานคร (ชเนศ คิตรุ่งเรือง 2539, บทคัดย่อ) พบว่าโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการมีการบริหารงานวิชาการในแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพในระดับมาก สอดคล้องกับ โสภณ โชติรัตน์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐาน ประสิทธิภาพของการจัดการและการบริหารงานโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา เห็นด้วยอยู่ในระดับมากสำหรับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการรายงานของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเทพสตรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการส่งรายงานประเมินตนเองให้กับบุคลากร

ภายนอกได้รับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการส่งรายงานประเมินตนเองให้กับบุคลากร ภายนอกได้รับรู้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อมูลการรายงานการประเมินตนเองของ โรงเรียนไม่ชัดเจนไม่มีรูปแบบที่เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยรายด้าน และภาพรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สยาม สุ่มงาม (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี พบว่าคณะผู้จัดทำยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และคณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ยังไม่เข้าใจและไม่สนใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องจากความไม่พร้อมของ สถานศึกษาอันเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งใหม่ ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 ที่ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ 2544ก, หน้า 24) และจากผลการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายใน สถานศึกษา ในโรงเรียนนาร่อง 30 โรงเรียน จากทุกระดับและทุกสังกัดทั่วประเทศ ของสุวิมล ว่องวานิช พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะทำการประเมินเต็มรูปแบบโดยเฉพาะ สถานศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากรในการทำงานทั้งในด้านประสบการณ์การประเมินและ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลภายใน (สุวิมล ว่องวานิช 2543, หน้า 203 - 204) ดังนั้นการที่จะทำให้บุคลากรสามารถทำการประเมินผลภายในที่เป็นระบบได้ด้วยตนเอง จะต้อง มีการพัฒนาความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการประเมินผล

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา บุคลากร ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลโดยรายด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุณีย์ บุญทิม (2544, บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินการประเมินผลภายในและความต้องการ สนับสนุนการดำเนินการประเมินผลภายในของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6

ที่พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในสถานศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 69.82) และจากแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข, หน้า 61-63) ได้ให้แนวทางว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะและมีใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ด้านบริหารกิจกรรมนักเรียน ฯลฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการโดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเองแล้วทำและพัฒนา ปรับปรุง และการที่สถานศึกษาจะมีการประเมินตนเองว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน คุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าการประเมินตนเองก็คือนงานในหน้าที่นั่นเอง ไม่ใช่งานที่เป็นภาระเพิ่มเติม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจงและฝึกอบรม การเรียนรู้จากเอกสารคู่มือต่าง ๆ โดยผู้บริหารต้องแสดงความตระหนักให้ผู้อื่นเห็นเป็นแบบอย่างและเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาระบบการประเมินผลภายในขึ้นเรียกว่า ระบบ TEAM - D (ทีม - ดี) โดยระบบการประเมินผลภายในที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบที่ผูกติดอยู่กับการทำงานปกติตามวงจรการทำงานแบบ PDCA สถานศึกษาต้องสนับสนุนให้มีการทำงานแบบ TEAM คือ มีการทำงานเป็นทีม มีการประเมินที่ต่อเนื่องยั่งยืน มีความตระหนักในคุณค่าของการประเมินนอกจากนั้นได้ศึกษาปัจจัยด้านภูมิหลังที่เอื้อต่อการทำการประเมินผลภายในของกลุ่มครู พบว่า ผู้ที่สามารถทำวิจัยเป็นมีไม่ถึง ร้อยละ 10 ของจำนวนครูในสถานศึกษา ผู้ที่สามารถทำการประเมินผลภายในได้มีประมาณ ร้อยละ 21 ผู้ที่คิดว่าตนเอง สามารถทำเครื่องมือวิจัยเป็นมีประมาณร้อยละ 11 และผู้ที่มีความรู้เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติมีประมาณร้อยละ 17 ส่วนผู้ที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้มีประมาณ ร้อยละ 31 และครูที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้นั้นมีเพียงประมาณ ร้อยละ 14 เท่านั้น ซึ่งสุนีย์ บุญทิม (2544, หน้า 125) เสนอว่าถ้าสถานศึกษาได้ทำการสำรวจความรู้ความสามารถของบุคลากรก่อนจะทำให้มีข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สำหรับในด้านการดำเนินการ โดยรวมรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยรายด้าน และ

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546ข, หน้า 150 - 151) ที่ได้ทำรายงานการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า กิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร คือ จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรเพิ่มเติมจากที่สำนักงานประถมศึกษาจังหวัด/สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดให้ โดยพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายวิธีการพัฒนาใช้วิธีการหลากหลาย เช่น จัดประชุมขึ้นในโรงเรียนในลักษณะของการอบรม การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ หรือส่งบุคลากรไปอบรมตามที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น หรือจัดศูนย์ความรู้เพื่อให้บริการแก่ครูและบุคคลทั่วไป เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่อาจช่วยให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 20 ปี มีความพึงพอใจในงานน้อยลง

2.5 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยรายด้าน และภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ระบบที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใช้ประกันคุณภาพการศึกษา คือ ระบบประกันคุณภาพที่เน้นการควบคุมการปฏิบัติงานตามสายบังคับบัญชา และใช้ปฏิทินการศึกษาเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนปฏิบัติงานระยะ 1 ปีมากที่สุด ส่วนการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานของงาน ตลอดจนการทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงานยังไม่พบแบบแผนที่ชัดเจน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาขาดปัจจัยสำคัญตามแนวทางของระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามทฤษฎีทั้ง 3 ระบบ คือ 1) ระบบการวางแผน บุคลากรมีส่วนร่วมน้อยและไม่มีเป้าหมายมาตรฐาน และเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน 2) ระบบการควบคุมคุณภาพขาดการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก และ 3) ระบบการทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับผู้รับใบอนุญาต บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการทบทวนผลการปฏิบัติงานประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของกระบวนการบริหารโรงเรียน ด้านคุณภาพของนักเรียนและด้านคุณภาพของการบริหารไม่พบว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งใดมีประสิทธิภาพครบทั้ง 3 ด้าน ซึ่ง ประจวบ เชียงสิน (2546, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นด้วยต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อ

จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันไม่แตกต่างกันในทุกมาตรฐาน แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นด้วยแตกต่างกันในมาตรฐานด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 จำแนกตามจำนวนบุตร พบว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนากระบวนการบริหาร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล โดยรายด้าน และภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุวิมล ราชชนนบริบาล (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้มีการเผยแพร่หลักการและนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย มีรูปแบบกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย ระบบกำกับระบบสนับสนุนและระบบตรวจสอบ รูปแบบที่ 2 มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 มีการเน้นที่การพัฒนาบุคลากรภายในสถาบันเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประกันคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ รูปแบบที่ 3 มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน แบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างความรู้มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน ระยะที่ 2 จัดตั้งสภาวิชาการขึ้นเป็นองค์กรหลักที่ดูแลเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพศึกษา เพื่อทำหน้าที่ประสานงานนโยบาย และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือคู่มือสำหรับให้คณะวิชาถือเป็นแนวปฏิบัติ ระยะที่ 3 การนำนโยบายสู่แนวปฏิบัติและมีการออกเยี่ยมชมหน่วยงานเพื่อดูความคืบหน้าของแต่ละคณะ และหน่วยงาน ระยะที่ 4 การปรับปรุงระบบ ระยะที่ 5 การดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ นอกจากนี้พบว่า สถาบันมีวิธีดำเนินงานในการประชุมชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพของสถาบันจัดตั้งหน่วยงาน คณะและผู้รับผิดชอบ จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับภาควิชา กำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค

จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ และจำนวนบุตร จะเห็นว่าตามหลักการบริหารนั้นการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี ผู้บริหาร ครู

กรรมการสถานศึกษา ต้องมีการร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนา นักเรียนให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าจะให้มีความสัมพันธ์ดังกล่าวก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (plan) ว่าจะต้องทำอะไรแล้วช่วยกันทำ (do) ช่วยกันตรวจสอบ (check) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (action) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลาโดยทำงานร่วมกันเป็นทีม การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพกับหลักในการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) จะเห็นว่ามีผลสอดคล้องกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545ข, หน้า 6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามในสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าสถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลักคือ สถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกขั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อย ก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544, หน้า 293 – 301) ที่ได้เสนอแนวคิด หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานที่ต้องการ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในต้องคำนึงอยู่เสมอว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นการดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ที่ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องตามวงจรการบริหารงานคือ ร่วมกันวางแผน (plan)

ร่วมกันปฏิบัติงานตามแผน (do) ร่วมกันตรวจสอบ (check) และร่วมกันปรับปรุง (action) และต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับตรวจสอบประเมินผล และประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งเป็นมาตรฐานที่เขียนในรูปของความคิดหวังที่สถานศึกษาจะต้องบรรลุถึงคือ มีการจัดระบบบริหารเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการกำหนดให้มีกลไกรับผิดชอบดูแลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาโดยตรงและชัดเจนซึ่งอาจกำหนดในรูปของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นการเฉพาะและสถานศึกษาควรจัดองค์กรรองรับทุกระดับ มีการจัดระบบสารสนเทศซึ่งระบบสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับกระบวนการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากต้องมีการตัดสินใจในทุกระดับที่ต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นแนวทาง มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้กำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษารวมทั้งตัวบ่งชี้คุณภาพ ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบประเมินผล และเทียบเคียงกับประเมินจากภายนอก มีการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา(plan) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน ในแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดซึ่งเรียกว่าแผนปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา (school improvement) การดำเนินการตามแผน (do) เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามภาระงาน แผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน จึงต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการส่งเสริมสนับสนุน และจัดสรรทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และการนิเทศการดำเนินงานต่างๆ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ (check) เป็นขั้นตอนของการประเมินคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาเพื่อรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในขั้นตอนนี้สถานศึกษาจะต้องวางกรอบและกำหนดเครื่องมือ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แปลความสรุปผลการประเมินและเขียนรายงานเป็นรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ พร้อมทั้งเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน และในขั้นตอนนี้ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (action) เป็นขั้นตอนของการนำเอาผลการตรวจสอบ การทบทวน และการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ใช้ในการวางแผน และใช้จัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบจุดเด่นคือด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนจุดด้อยคือด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ดังต่อไปนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ศึกษาวิเคราะห์ กลุ่มส่งเสริม กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ควรให้ความสำคัญอย่างจริงจังในการพัฒนาวางแผน การบริหารงานในด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นคุณภาพของนักเรียนและความสำเร็จของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

1.2 ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชน ควรที่จะปรับปรุง พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพราะระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการในด้านการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษา และการกำหนดนโยบาย ต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว ตรงกับความต้องการ และทันสมัย ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนการบริหารจัดการ และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาที่เกิด และแนวทางในการพัฒนาในด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ตามขอบข่ายของงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน กับโรงเรียนในทุกขนาด และทุกสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น